

'ALLE SCHOOLKANTINES GEZOND IN 2015, MAAR HOE?'

DE STAND VAN ZAKEN OVER JONGEREN EN GEZOND ETEN



W.J. BLADERGROEN UIT PURMEREND WINT

DE STIMULERINGSPRIJS DE GEZONDE SCHOOLKANTINE 2009-2010

Demissionair Minister André Rouvoet reikt de hoofdprijs van € 10.000 uit aan docent Pim Harder van het W.J. Bladergroen College. Het juryrapport was vol lof:

"De school is een voorbeeld voor de omgeving. De school verkoopt namelijk ook gezonde broodjes aan andere scholen. De leerlingen bereiden en verkopen zelf vers afgebakken bruine broodjes met gevarieerd gezond beleg en smoothies. Ze volgen kooklessen en lopen stage in de kantine. In de lessen wordt aandacht besteed aan gezond eten."

De trotse Pim Harder verklaarde dat de school met de prijs o.a. biologische producten en verse sappen wil gaan verkopen.

De tweede prijs, een bedrag van € 4.000, was voor het Karel de Grote College uit Nijmegen. De derde prijs van € 1.000 werd gewonnen door de Dr. J. de Graafschool uit Groningen.

VERSLAG VAN HET SYMPOSIUM

Op 26 april organiseerde het Voedingscentrum in Den Haag een symposium over gezonde schoolkantines. Toonaangevende sprekers maakten het tot een inspirerende middag voor scholen, leerlingen, cateraars en beleidsmakers.

Pagina 2

DE MINISTER OVER DE SCHOOLKANTINE

Demissionair Minister André Rouvoet voor Jeugd en Gezin en voor Onderwijs is blij met het programma De Gezonde Schoolkantine van het Voedingscentrum. Het blijkt heel goed mogelijk te zijn om jongeren gezond te krijgen.

Pagina 3

CONVENANT GEZOND GEWICHT

Een balans tussen eten en bewegen. Dat is het uitgangspunt van het nieuwe Convenant Gezond Gewicht. Het doel is de gezonde keuze gemakkelijk, aantrekkelijk en vanzelfsprekend te maken.

Pagina 3

ONDERZOEK BEWIJST: DE GEZONDE SCHOOLKANTINE WERKT!

Lees meer over de uitkomsten van het evaluatieonderzoek dat begin dit jaar werd afgerond. Kijk voor meer informatie over het programma op www.degezondeschoolkantine.nl

Pagina 4

SYMPOSIUM OVER DE GEZONDE SCHOOLKANTINE

Onder het motto: 'Alle schoolkantines gezond in 2015, maar hoe?' organiseerden het Voedingscentrum en het Convenant Gezond Gewicht op 26 april een symposium in het Aloysius College in Den Haag. Ongeveer 200 vertegenwoordigers van scholen, leerlingen, GGD-en en cateraars en beleidsmakers van ministeries volgden het boeiende en afwisselende programma onder leiding van dagvoorzitter Angela Groothuizen.



Angela Groothuizen

Belangrijke motie in het parlement Kamerlid Kees Vendrik van GroenLinks vertelde over de motie 'Alle schoolkantines gezond in 2015' tot stand is gekomen. "Hoe we dat gaan realiseren, is aan u", zo daagde hij zijn gehoor uit. Hij stelde: "Artikel 23 van onze Grondwet over de vrijheid van onderwijs is toch echt iets anders dan de vrijheid om ongezond voedsel te serveren."

Jongeren en gezond eten gaan samen Vervolgens was er aandacht voor Restaurant Fifteen in Amsterdam. Hier krijgen jonge drop-outs in twaalf maanden een opleiding tot kok, waarna zij worden uitgeplaatst om hopelijk een vaste baan te vinden. Eigenaar Sariel Taus zei: "Wij merken dat het niet moeilijk is (om ze gezond te laten eten). 'Gezond' is vaak met 'onaantrekkelijk' verbonden en dat is niet waar." Tijdens de jaarlijkse studiereis naar Italië komen de leerling-koks "als totale onwetenden binnen en gaan ze gaan als 'believers' weer weg." Leerling Josra verklaart: "Ongezond eten is eigenlijk helemaal niet meer lekker, als je eenmaal gezond hebt gegeten."

Creatief slogans maken Vervolgens was er ruimte voor creativiteit. In een korte workshop werden de aanwezigen uitgedaagd om prikkelende slogans te maken over de gezonde schoolkantine. Er kwamen prachtige teksten tot stand zoals: "Niet biologisch is gewoon heel onlogisch", "Wij gaan met de schoolkantine de boer op" en "Als je weet wat je eet, hoef je niet op dieet".

Presentatie Convenant Gezond Gewicht Teun Verheij, directeur van Albron, voorzitter van VeNeCa en vertegenwoordiger van het Convenant Gezond Gewicht, vertelde op bevolgen wijze over het convenant dat werd getekend door 27 partijen uit het bedrijfsleven, de grote steden en het maatschappelijk veld. Lees meer hierover op pagina 3.



Karin Bemelmans

Geanimeerde discussie

Leerling Sophie Voskuilen, tweede prijswinnaar van het VMBO-scholierendebat met als thema 'verantwoordelijke keuze' geeft aan dat zij niet meer in de verleiding wil komen en dat zij op school wil kunnen kiezen uit gezonde dingen. Teun Verheij, vertegenwoordiger van het Convenant Gezond Gewicht, geeft aan dat cateraars het hele assortiment gezonder moeten maken, en vooral dat het lekker moet zijn. "Cateraars moeten ongezonde artikelen durven vervangen door gezondere varianten." Iedereen is het erover eens: 'als er één broodje gezond over de toonbank gaat, volgen er meer'. Variatie en presentatie helpen om een goede keuze te maken. Docent Eric Feenstra van Unie Noord Noordrand College in Rotterdam en tweede prijswinnaar Stimuleringsprijs 2008-2009 is van mening dat je als leraar steeds bezig bent met zaken bijbrengen aan de leerlingen. "Dus waarom niet iets bijbrengen over gezonde voeding en bewegen?" Karin Bemelmans, hoofd projecten van het Voedingscentrum, vindt dat docenten zélf het gezonde voorbeeld moeten geven. Dat geldt natuurlijk ook voor ouders. "Wij kunnen het ons niet veroorloven om het doel van 2015 níet te halen, omdat alle jongeren een gezonde omgeving verdienen."

CONVENANT GEZOND GEWICHT

Het Convenant Gezond Gewicht spant zich in om de stijgende trend van overgewicht bij jongeren om te buigen in een daling. Voor een gezonde leefstijl - met goede voeding en voldoende beweging - geldt: jong geleerd is oud gedaan. Binnen het Convenant worden veel activiteiten ontwikkeld gericht op scholen. De Gezonde Schoolkantine is daar een belangrijk voorbeeld van.

Zo moeten cateraars en scholen zorgen dat de gezonde producten op scholen gunstig geprijsd zijn en aantrekkelijk gepresenteerd worden. Vooral de prijs is een grote uitdaging.

Ook het dagelijks aanbieden van ten minste 1 uur sport en bewegen voor, tijdens en of na schooltijd is een onderdeel van de integrale aanpak. Het vergroten van de bewustwording van het belang van gezonde voeding en bewegen in de opvoeding bij ouders/verzorgers, scholen en onderwijscateraars is een van de ambities die ze in 2015 structureel verankerd in het schoolbeleid willen zien.

Een ander idee is om de kennis en ervaring van (grote) cateraars in bedrijfsrestaurants en ROC's toe te passen bij schoolkantines; daarmee kan volgens dhr. Verheij tot 40% gezondheidswinst worden geboekt. Bijvoorbeeld door de criteria voor inkoop van producten te benoemen. Door goed in te kopen, is veel winst te behalen.

Convenant Gezond Gewicht 

DE MINISTER OVER DE GEZONDE SCHOOLKANTINE

Demissionair Minister André Rouvoet voor Jeugd en Gezin en voor Onderwijs kwam naar het symposium om de Stimuleringsprijzen uit te reiken. Hij is zeer positief over het programma De Gezonde Schoolkantine. "Het blijkt heel goed mogelijk te zijn om jongeren gezond te krijgen. Het aanbod moet betaalbaar, beschikbaar en lekker zijn."

De minister benadrukte dat bij De Gezonde Schoolkantine ook aandacht voor duurzaamheid hoort, zodat o.a. verspilling kan worden voorkomen. Verder verwacht hij van leveranciers van voedingsmiddelen dat zij zich ook verantwoordelijk voelen voor de kwaliteit van het eten in de schoolkantines. De minister vindt het jammer dat er nog steeds scholen zijn die lucratieve contracten met cola-, sinas- en frietleveranciers blijkbaar belangrijker vinden dan de gezondheid van de leerlingen. Rouvoet stelt vast dat het voor scholen niet gemakkelijk is om veranderingen te bewerkstelligen. Daarom vindt hij het goed dat het programma De Gezonde Schoolkantine er is.

André Rouvoet



ZO DOE JE HET: TIP 1

Een gezonde schoolkantine in de praktijk: op het Unie Noordrand College Rotterdam

"Sinds het suiker- en vetgehalte in het eten omlaag is gegaan, zijn de leerlingen van deze school veel rustiger geworden en kunnen zich beter concentreren" zegt docent Eric Feenstra. Leerlingen en docenten zijn enthousiast over hun gezonde schoolkantine. De leerlingen maken de broodjes en andere gezonde producten zelf. De Stimuleringsprijs 2008-2009 gaf de aanzet voor deze grote verandering ten goede. De school meldt dat het wel belangrijk is om draagvlak voor de gezonde kantine te creëren, zowel onder leerlingen als docenten.

ZO DOE JE HET: TIP 2

Durf keuzes te maken!

Floortje Sijpestein van GGD Hollands Midden is begeleidster van verschillende scholen die deelnamen aan de Stimuleringsprijs. Zij zegt: "Durf keuzes te maken! Het programma De Gezonde Schoolkantine heeft alleen kans van slagen als scholen er urgentie en prioriteit aan geven. Scholen moeten willen veranderen en investeren (vooral in tijd). Zie 'hobbels' als kansen!" Zij roept iedere school op om zich ook aan te sluiten bij het programma van het Voedingencentrum.

ONDERZOEK BEWIJST:

DE GEZONDE SCHOOLKANTINE WERKT!

Onlangs is door iResearch/Okapi een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar de Stimuleringsprijs De Gezonde Schoolkantine van het Voedingscentrum. Bij het onderzoek waren ruim 330 scholen betrokken, zowel deelnemers als niet-deelnemers aan het programma.

DEGEZONDESCHOOLKANTINE
van het Voedingscentrum

* Uit de groep van niet deelnemende scholen zijn de niet gemotiveerde scholen geselecteerd. Deze groep is gedefinieerd als bekend met het programma maar neemt geen deel of is onbekend met het programma maar heeft (op dit moment) geen belangstelling.

Dit zijn enkele uitkomsten van het evaluatieonderzoek:

- op niet-gemotiveerde scholen* worden in de kantine meer ongezonde dan gezonde producten aangeboden;
- deelname aan het programma De Gezonde Schoolkantine maakt het aanbod in de kantine gezonder;
- veel scholen zijn blij met de ondersteuning die zij krijgen door de GGD;
- deelnemende scholen worden gemotiveerd door de Stimuleringsprijs.

Het volledige verslag van het evaluatieonderzoek is beschikbaar. U kunt het aanvragen bij Noor Gudden (email: degezondeschoolkantine@voedingscentrum.nl).

HET PROGRAMMA 'DE GEZONDE SCHOOLKANTINE' VAN HET VOEDINGSCENTRUM

Een gezonde omgeving helpt om gezonder te kiezen. Bovendien is het aannemelijk dat voeding de leerprestaties beïnvloedt. De kantine is bij uitstek de plek om jongeren te helpen een gezond eetpatroon te laten ontwikkelen en gezonde gewoontes aan te leren.

Het programma richt zich tot alle betrokkenen:

Het programma richt zich tot alle betrokkenen: leerlingen, docenten, kantinebeheerders, directie, GGD'en en ouders. Het staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van een integrale aanpak waaraan ook onderwijs en bewegen te pas komen. Het omvat onder meer:

- handleidingen voor schoolteam, kantinebeheerders, GGD;
- de Gezonde Schoolkantine Brigade: deze helpt scholen en GGD'en bij het opstellen van een stappenplan en geeft praktisch advies over hoe het assortiment kan worden verbeterd;
- lekkere recepten voor broodjes.
- voorbeeldassortimenten.

Meer weten? Ga naar www.degezondeschoolkantine.nl

